Geachte griffier,

Graag delen wij hierbij het Wandelnet position paper voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 in Barneveld. We verzoeken u vriendelijk om dit document en deze mail door te sturen aan de gemeenteraad en/of de fractievoorzitters van de politieke partijen.

Met dit position paper geeft Wandelnet informatie over het belang van voldoende aandacht voor wandelen en lopen in uw gemeente. Samenvattend vragen wij specifiek aandacht voor de volgende vier speerpunten:
1. Het mogelijk maken van een ommetje vanaf de voordeur voor iedere inwoner in uw gemeente.
2. Het zorgen voor een goede infrastructuur van wandel- en voetpaden voor functionele en recreatieve verplaatsingen bij (nieuwe) woningbouwlocaties.
3. Het voorkomen en/of slechten van barrières die de toegang tot groene recreatiemogelijkheden belemmeren, met name bij de verbindingen tussen stedelijk en landelijk gebied.
4. Het realiseren van voldoende bereikbaarheid te voet van belangrijke voorzieningen (15-minutenstad principe).
In dit paper vindt u uitgebreidere informatie over deze vier speerpunten en concrete tekstvoorstellen voor een verkiezingsprogramma.

Als Wandelnet willen wij graag het gesprek met u aangaan over de manier waarop wandelen en lopen een structurele positie kunnen krijgen in uw gemeente, én waarom dit van essentieel belang is. Indien hier interesse voor is horen wij dat graag. U kunt contact opnemen via onderstaande gegevens. We kijken in ieder geval uit naar uw reactie en bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

WANDELNET
Altijd in beweging

Voor elke inwoner van uw gemeente een ommetje vanaf de voordeur: Investeer in loopinfrastructuur en wandelkwaliteit

Uit de Nationale Wandelmonitor blijkt dat wandelen en lopen voor vrijwel alle Nederlanders (94%) onderdeel van het leven is. In de praktijk zien we echter dat loopinfrastructuur en wandelkwaliteit nog niet altijd de aandacht krijgt die het verdient in gemeentelijke plannen en beleid voor de openbare ruimte, ondanks de positieve bijdragen van wandelen en lopen[1] aan gezondheid, welzijn en een leefbare omgeving. De tijd is daarom aangebroken dat gemeenten inzetten op meer ruimte voor lopen en de voetganger een volwaardige plek geven in ruimtelijke ontwikkelingen. Samen komen we tot een gezond, gelukkig en leefbaar Nederland!

In de factsheet 'Nederlanders aan de wandel' stelt het Mulier Instituut dat 75% van de Nederlanders wekelijks wandelt, voor ongeveer de helft van deze groep is dit zelfs dagelijks het geval. Als reden om te wandelen worden ontspanning, dagelijkse beweging, tijd doorbrengen met vrienden of familie en het verbeteren van de gezondheid genoemd. Dit laat zien dat wandelen niet enkel een doel op zich is, maar ook bijdraagt aan andere maatschappelijke doelen en ambities in Nederland. En dan is de functionele verplaatsing te voet, bijvoorbeeld (als onderdeel van) de reis van/naar werk of naar belangrijke voorzieningen, nog buiten beschouwing gelaten.

Helder is dat te voet verplaatsen voor veel mensen, ook in uw gemeente, onderdeel is van het (dagelijks) leven. Toch maakt niet iedereen op regelmatige basis de keuze om te gaan lopen. De oorzaak hiervan is voor een groot deel te vinden in het gebrek aan stimulerende omgevingsfactoren, bijvoorbeeld wanneer de omgeving te weinig aantrekkelijke en/of veilige wandel- en looproutes biedt. Buurtkenmerken en wandelvriendelijkheid spelen een belangrijke rol in de keuze om te gaan lopen. Nederlanders vinden in algemene zin een groene en blauwe omgeving (parken, bossen, water) met weinig verkeer en aantrekkelijke looproutes hiervoor van belang.

Gezien de belangrijke maatschappelijke bijdragen van lopen in het kader van onder meer ontspanning (recreatie/vrijetijdsbesteding), gezondheid, duurzaamheid en mobiliteit roept Wandelnet gemeenten op om 'het ommetje vanaf de voordeur' voor iedereen mogelijk te maken. Veel maatregelen en acties in dit kader worden bij uitstek op gemeentelijk niveau besloten en gefaciliteerd en hebben daar ook de grootste impact. Graag roepen wij roepen u daarom op tot het volgende:

1. **Maak het ommetje vanaf de voordeur voor iedere inwoner in uw gemeente mogelijk.**
   Zorg ervoor dat iedere inwoner de mogelijkheid heeft een veilig, aantrekkelijk en toegankelijk ommetje van 3000 stappen in haar directe woonomgeving te maken. Neem hiervoor ambities en eisen op in het beleid, het omgevingsplan en/of omgevingsprogramma's, en maak loopinfrastructuur randvoorwaardelijk bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen. Zorg hierbij voor een goede aansluiting met het reeds bestaande wandelroutenetwerk in uw gemeente. In dit kader wijzen wij ook graag op de 'Nabijheidsanalysetool', waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat de looptijden tot groen, blauw en wandelroutes zijn in uw gemeente (open de tool via deze link).

2. **Zorg bij (nieuwe) woningbouwlocaties voor een goede loopinfrastructuur voor zowel de functionele als recreatieve verplaatsing**. Een loopvriendelijke inrichting van de directe woon- en leefomgeving is noodzakelijk om wandelen en lopen voor iedereen bereikbaar te maken en daarmee de keuze van mensen om te gaan lopen te stimuleren. Het is essentieel dat de infrastructuur voor voetgangers een belangrijke rol krijgt in plannen voor de woon- en leefomgeving en dat de openbare ruimte waar mogelijk wordt ontworpen vanuit het belang van de voetganger (i.e. het STOMP-principe[2]).

[1] Met wandelen bedoelen we de recreatieve verplaatsing, bij lopen gaat het om een functionele verplaatsing.
[2] Het STOMP-principe is een prioriterend principe waarbij er voor de ruimtelijke inrichting wordt geredeneerd vanuit Stappen en vervolgens Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility as a Service (MaaS) en de Privéauto.

@wandelnet
wandelnet
wandelnet
@wandelnet

Stichting Wandelnet
Berkenweg 30
Postbus 846
3800 AV Amersfoort

T 033 465 36 60
info@wandelnet.nl
www.wandelnet.nl

Iban NL92INGB0004205157
KvK 41201226

ANBI

3. **Voorkom en/of slecht barrières die de toegang tot (groene) recreatiemogelijkheden belemmeren, specifiek in het kader van de verbinding tussen stedelijk en landelijk gebied.** Op dit moment is het in Nederland niet altijd mogelijk een aantrekkelijk (groen) ommetje vanaf de voordeur te maken, doordat de hiervoor geschikte gebieden vanwege een fysieke barrière (o.a. spoorlijnen, rivieren/kanalen en (snel)wegen) onvoldoende bereikbaar zijn. Door actief in te zetten op het bereikbaar maken en houden van deze gebieden, bijvoorbeeld door het realiseren van toegang d.m.v. een brug of tunnel, wordt in grote mate bijgedragen aan de mogelijkheden voor het maken van een wandeling vanaf de voordeur, met alle positieve maatschappelijke bijdragen van dien.

4. **Zorg voor voldoende bereikbaarheid te voet van belangrijke voorzieningen (15-minutenstad principe[3]).** Het uitgangspunt van de 15-minutenstad is dat er vooral sprake is van duurzame verplaatsingen en een goede bereikbaarheid. In het kader duurzaamheid gaat het hier specifiek om verplaatsingen over korte afstanden, het efficiënt verplaatsen (qua tijd, ruimte en verkeer) en gezond verplaatsen. Door in te zetten op korte, efficiënte en gezonde verplaatsingen wordt de individuele keuze van uw bewoners voor actieve mobiliteit, waaronder lopen, gestimuleerd. Dit levert niet alleen gezondheidsvoordelen op, maar beperkt ook de milieu- en zorgkosten. Het stimuleren van dergelijke duurzame verplaatsingen kan bijvoorbeeld door lopen als volwaardige vervoersvorm mee te nemen in de mobiliteitsvisie van uw gemeente, of door te zorgen dat voorzieningen nabij en te voet bereikbaar zijn.

Voorbeelden in de praktijk

In verscheidene gemeenten zijn voorbeelden te vinden van locaties, beleid of plannen waar het belang van lopen op een goede manier is meegenomen. In dit kader wijst Wandelnet u graag op de inspiratiebundel 'Lopen in steden en dorpen'. In deze bundel zijn inspirerende voorbeelden opgenomen over de manier waarop lopen een duidelijke en belangrijke positie kan krijgen in beleid een planvorming en over de keuzes die in de praktijk te maken zijn. De bundel biedt hiermee goede handvatten voor het loopvriendelijk inrichten van uw gemeente.

Tot slot

Wandelnet hoopt dat u, mede door dit position paper, het belang van wandelen en lopen, en de noodzaak om hier proactief op in te zetten, inziet. Graag vragen wij u aandacht te hebben voor dit belang bij de te maken keuzes in en de verdere uitwerking van uw verkiezingsprogramma. In de bijlage kunt u enkele concrete tekstvoorstellen vinden die hierbij van nut kunnen zijn.

Vanzelfsprekend is Wandelnet graag bereid verder met u in gesprek te treden om vragen te beantwoorden, informatie te verstrekken en/of te spreken over de verbetermogelijkheden rondom wandelen en lopen in uw gemeente. Indien u hier interesse in heeft kunt u contact opnemen met Cas van Hardeveld via cvhardeveld@wandelnet.nl of de u reeds bekende provinciale of regionale Wandelnet-belangenbehartiger.

[3] De 15-minutenstad is een stedelijk concept waarbij alle voorzieningen die belangrijk zijn in het dagelijkse leven te voet of fiets bereikbaar zijn binnen 15 minuten van huis: onderwijs, zorg, werk, winkels, OV en ontspanning.

Over Wandelnet: Wandelnet gelooft dat wandelen en lopen iedereen vooruithelpt omdat het leuk en gezond is én bijdraagt aan economische ontwikkeling en een duurzame, vitale samenleving. Wandelnet beheert 12.000 km aan Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW's®) en Streekpaden en maakt zich op landelijk, regionaal én lokaal sterk voor de belangen van wandelaars en voetgangers.

Bijlage: Concrete tekstvoorstellen per verkiezingsthema

Zoals hierboven aangegeven draagt de inzet op wandelen en lopen, naast dat het een prettige en aantrekkelijk vorm van verplaatsen en recreatie is, ook positief bij aan tal van maatschappelijke ambities en doelen. Hieronder biedt Wandelnet u graag een overzicht van relevante verkiezingsthema's en de mogelijkheden om hierin koppelingen te maken.

Leefomgeving

Het op de juiste manier inrichten van de leefomgeving, of het inzetten op specifieke stimulerende inrichtingsmaatregelen, kan in grote mate bijdragen aan de keuze om vaker te gaan lopen. Mensen lopen over het algemeen graag in veilige, aantrekkelijke en toegankelijke omgevingen, waarin relatief gemakkelijk een ommetje kan worden gemaakt.

Tekstsuggesties:

- Als we wandelen een vanzelfsprekend onderdeel van de dag willen maken, moeten we de openbare ruimte zo inrichten dat het uitnodigt om daadwerkelijk stappen te zetten.
- Door in te zetten op beweegvriendelijke infrastructuur, bijvoorbeeld door barrières te slechten en veilige en obstakelvrije voetpaden te realiseren, maken we naast de gezonde keuze ook de makkelijke keuze.
- Elke investering in een beweegvriendelijke leefomgeving is een investering in de fysieke en mentale gezondheid van inwoners.
- Een beweegvriendelijke leefomgeving begint bij het creëren van aantrekkelijke veilige, groene en toegankelijke plekken waar iedereen actief kan zijn.

Actieve Mobiliteit

Er is veel winst te behalen met het stimuleren van functionele verplaatsingen te voet. Door lopen meer onderdeel te laten zijn van de gehele vervoersketen, bijvoorbeeld in het kader van voor- en natransport in relatie tot OV-haltes, wordt niet alleen meer bewogen, maar is er tegelijkertijd sprake van positieve milieu- en duurzaamheidseffecten.

Tekstsuggesties:

- Door in te zetten op veilige en toegankelijke infrastructuur voor voetgangers in lijn met het STOMP-principe stimuleren we actieve mobiliteit.
- Elke verplaatsing te voet draagt bij aan een gezondere samenleving, zowel in het kader van de persoonlijke gezondheid als in het kader van milieu, klimaat en leefbaarheid.
- De overstap naar actieve mobiliteit is een kleine verandering, maar met een grote positieve impact op de maatschappij.
- Een beweegvriendelijke omgeving nodigt uit tot actieve mobiliteit en maakt gezonde keuzes vanzelfsprekend.
- Elke stap is een stap naar een gezondere en duurzamere toekomst.

Vrije tijd/Recreatie

Uit onderzoeken blijkt dat wandelen de meest favoriete vorm van vrijetijdsbesteding is in Nederland. Dit komt enerzijds door de voordelen van wandelen (gezondheid en sociale cohesie), maar anderzijds ook doordat het een zeer toegankelijk recreatie vorm is (zowel financieel als qua bereikbaarheid). Gezien de toenemende vraag naar recreatieruimte is het daarom cruciaal dat ook de mogelijkheden voor wandelrecreatie meegroeien en/of gemakkelijker toegankelijk worden gemaakt.

Over Wandelnet: Wandelnet gelooft dat wandelen en lopen iedereen vooruithelpt omdat het leuk en gezond is én bijdraagt aan economische ontwikkeling en een duurzame, vitale samenleving. Wandelnet beheert 12.000 km aan Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW's®) en Streekpaden en maakt zich op landelijk, regionaal én lokaal sterk voor de belangen van wandelaars en voetgangers.

Tekstsuggesties:

- Goede ontsluiting van woonwijken en verbindingen tussen stedelijk en landelijk gebied dragen bij aan de beschikbare ruimte voor recreatie en de mogelijkheden om een ommetje te maken.
- De instandhouding van de landelijke en regionale wandelroutenetwerken is essentieel om de kwalitatieve wandelrecreatiemogelijkheden te borgen.
- Inzetten op wandelmogelijkheden behoudt en stimuleert deze gemakkelijke en bereikbare vorm van vrijetijdsbesteding, met alle positieve effecten van dien.

Werk

Voor veel Nederlanders geldt dat zij tijdens het werk/in hun werkweek nog te veel stilzitten en dus onvoldoende bewegen. Dit gegeven maakt dat juist hier nog winst te behalen valt. Vanwege de matig intensieve inspanning die wordt geleverd met lopen/wandelen is dit hiervoor de perfecte beweegvorm.

Tekstsuggesties:

- Door bewegen op de werkvloer te stimuleren, creëren we een gezondere werkomgeving en verlagen we het ziekteverzuim.
- Een actieve werkdag draagt bij aan een fittere, productievere en meer betrokken werknemer.
- Kleine beweegmomenten tijdens de werkdag, zoals een lunchwandeling of staand vergaderen, maken een groot verschil voor zowel lichaam als geest.
- Het stimuleren van actieve mobiliteit als onderdeel van het woon-werkverkeer helpt werknemers om de dag fris en energiek te beginnen

Zorg

Het stimuleren van wandelen en lopen als vorm van bewegen kunnen in grote mate bijdragen aan het behalen van de (dagelijkse) beweegrichtlijn. Met dagelijks of meermaals per week een ommetje van 3000 stappen (ongeveer 30 minuten) kan de beweegrichtlijn voor een groot deel worden behaald. Dit heeft positieve effecten op de gezondheid en daarmee op de (vermeden) zorgkosten.

Tekstsuggestie:

- Beweging is het beste medicijn: investeren in wandelen en lopen (als vorm van preventie) is investeren in een gezondere toekomst.
- Het stimuleren van wandelen en lopen zorgt ervoor dat meer mensen zullen voldoen aan de beweegrichtlijn voor een goede gezondheid.

Over Wandelnet: Wandelnet gelooft dat wandelen en lopen iedereen vooruithelpt omdat het leuk en gezond is én bijdraagt aan economische ontwikkeling en een duurzame, vitale samenleving. Wandelnet beheert 12.000 km aan Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW's®) en Streekpaden en maakt zich op landelijk, regionaal én lokaal sterk voor de belangen van wandelaars en voetgangers.